

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobkyně: **M. V.**, státní příslušnost Arménie
zastoupena advokátkou Mgr. Pavlínou Zámečnickovou
sídlem Příkop 8, Brno

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

za účasti: 1. A. G.
2. I. G.
oba zastoupeni advokátkou Mgr. Pavlínou Zámečnickovou
sídlem Příkop 8, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 11. 2018, č. j. MV-124452-4/SO-2018

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 29. 11. 2018, č. j. MV-124452-4/SO-2018, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 9 800 Kč k rukám její zástupkyně Mgr. Pavlíně Zámečnickové, advokátky, sídlem Příkop 8, Brno, a to do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně je zletilá cizinka, občanka Arménie. Dne 2. 10. 2015 požádala o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky s tím, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Za své rodinné příslušníky označila manžele G. (osoby zúčastněné na řízení). Jedná se o její tetu a strýce (oba jsou občany ČR), kteří si žalobkyni již jako zletilou osvojili a na nichž je údajně závislá výživou. Ministerstvo vnitra zamítlo podanou žádost rozhodnutím ze dne 19. 6. 2018, čj. OAM-14074-29/PP-2015 (dále též „rozhodnutí o přechodném pobytu“), neboť žalobkyně se podle něj nenachází v postavení rodinného příslušníka občana EU ani se na ni příslušná ustanovení nedají použít obdobně. Proti rozhodnutí o přechodném pobytu podala společné odvolání žalobkyně i osoby zúčastněné na řízení, žalovaná Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců je však zamítla rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“). Proti němu brojí žalobkyně u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 2. 1. 2019.

II. Argumentace žalobkyně

2. Žalobkyně navrhuje napadené rozhodnutí zrušit, a to včetně rozhodnutí Ministerstva vnitra o přechodném pobytu, neboť jsou podle ní nezákonná a nevycházejí z provedených důkazů. Pokud jde o existenci rodinného vztahu mezi žalobkyní a jejími osvojiteli podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 17. 12. 2015 (dále též „zákon o pobytu cizinců“), žalovaný založil své rozhodnutí pouze na tom, že se údajně v řízení neprokázalo, že by byla žalobkyně závislá výživou na svých osvojitelích. Z výsledků žalobkyně a jejích adoptivních rodičů, stejně jako z rozsudku Městského soudu v Brně, který rozhodl o osvojení žalobkyně, však vyplývá opak. Osvojitelé žalobkyni zajišťují ubytování i stravu, neboť s ohledem na svůj psychický stav (strach z okolí a cizích lidí) není schopná se o sebe starat sama. Zletilostí žalobkyně přitom vyživovací povinnost rodičů nezaniká.
3. I kdyby se závislost žalobkyně na osvojitelích neprokázala, měly na ni správní orgány aplikovat úpravu postavení rodinného příslušníka občana EU alespoň obdobně, přičemž měly vycházet výhradně z české úpravy, která je jasná a jednoznačná, bez přihlédnutí ke směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále též „směrnice o volném pohybu“). Pro aplikaci § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců tedy mělo postačovat, že vztah žalobkyně s jejími osvojiteli je velmi úzký a trvalý, tj. obdobný vztahu rodinnému, a že s nimi žalobkyně žije v ČR ve společné domácnosti. Zároveň je žalobkyně přesvědčena, že naplňuje i dikci § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců, neboť ten sice vyžaduje sdílení společné domácnosti s občanem Evropské unie před vstupem na území EU, avšak v případě žalobkyně měly správní orgány přihlédnout k tomu, že se stala příbuznou občanů EU až v průběhu svého pobytu na území České republiky.
4. Žalobkyně vytýká správním orgánům také pochybení procesního charakteru. Za prvé, Ministerstvo vnitra ji sice dne 22. 4. 2016 seznámilo s podklady pro vydání rozhodnutí, ale rozhodnutí samotné vydalo až dne 19. 6. 2018, přičemž v mezidobí pokračovalo

ve shromažďování podkladů. Žalobkyni tak připravil o možnost se k podkladům bezprostředně před vydáním vyjádřit a podle jejich aktuálního rozsahu případně navrhnout jejich doplnění. Stejně tak upřelo Ministerstvo vnitřní možnost seznámit se s podklady před vydáním rozhodnutí i adoptivním rodičům žalobkyně, kteří přitom měli být (v rozporu s tím, jak zhodnotil věc žalovaný) účastníky daného řízení, neboť fakticky se rozhodovalo i o jejich právu svobodně se pohybovat a pobývat na území EU, jejich právu na sloučení rodiny a na respektování soukromého a rodinného života. V souladu se směrnicí o volném pohybu, která jim takové postavení zaručuje, tedy měli být účastníky řízení ve smyslu § 27 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Ministerstvo vnitřní opomnělo také rozhodnout o žádosti žalobkyně o přerušení řízení ze dne 15. 6. 2016, v níž žádala o sdělení, zda postačí k její žádosti doložit rozsudek o osvojení.

III. Argumentace žalované

5. Žalovaná navrhuje podanou žalobou zamítnout a odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí.

IV. Řízení před krajským soudem

6. Do řízení se podáním ze dne 6. 4. 2019 přihlásili jako osoby zúčastněné na řízení manželé G., osvojitelé žalobkyně. Ve svém podání popsali svůj vztah a citové pouto se žalobkyní, poukázali na podporu, kterou si vzájemně poskytují a upozornili, že jiné rodinné zázemí žalobkyně fakticky nemá (ani v Arménii). Mají za to, že napadené rozhodnutí výrazně a negativně zasáhlo do jejich práva na sloučení rodiny a do práva na respektování jejich společného rodinného života.
7. Soud rozhodl ve věci samé bez jednání. Žalobkyně sice jednání požadovala, nicméně soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro zrušení napadeného rozhodnutí bez jednání podle § 76 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

V. Posouzení věci krajským soudem

8. Žaloba je důvodná.
9. Pokud jde o skutkový stav, soud jen stručně shrne, že žalobkyně již dříve několik žádostí o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky neúspěšně podala. Stalo se tak ještě před osvojením ze strany osob zúčastněných na řízení (manželů G.). Tři řízení skončila usnesením o zastavení řízení, čtvrtou žádost zamítlo Ministerstvo vnitřní dne 12. 8. 2015. Dne 2. 10. 2015 podala žalobkyně v pořadí pátou (nyní projednávanou) žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu, v níž za rodinné příslušníky označila manžele G. Teprve během tohoto řízení rozhodl Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 15. 3. 2016 v řízení o osvojení zletilého o tom, že se žalobkyně od právní moci tohoto rozsudku stává osvojencem manželů G s tím, že se jedná o osvojení, které není obdobou osvojení nezletilého.
10. Z úřední činnosti je soudu známo (viz věc téže žalobkyně vedená u zdejšího soudu pod sp. zn. 33 A 22/2018), že krátce po podání páté žádosti, konkrétně dne 13. 10. 2015, vydala Policie ČR žalobkyni tzv. výjezdní příkaz, podle nějž měla povinnost vycestovat z území České republiky do 11. 11. 2015. Žalobkyně toto rozhodnutí neuposlechla a dne 2. 1. 2018 byla zajištěna, neboť při kontrole prováděné hlídkou policie v mezinárodním vlaku

jedoucím z Bratislavy do Brna nepředložila platné vízum či jiné oprávnění k pobytu. K dotazu žalované ministerstvo vnitra sdělilo, že stále probíhá řízení o poslední žádosti žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu, přičemž na žalobkyni nedopadá § 87y zákona o pobytu cizinců, neboť v této žádosti neuvedla nové skutečnosti a ani po svém osvojení nesplňuje podmínky dle § 15a téhož zákona. Dne 2. 1. 2018 zahájila žalovaná správní řízení o správním vyhoštění stěžovatelky. Dne 8. 1. 2018 sepsal správní orgán se žalobkyní protokol o výsledku účastníka řízení, v němž uvedla (obdobně jako v nyní posuzovaném řízení o vydání povolení k přechodnému pobytu), že je rozvedená, manžel v Arménii ji týral, po jedné potyčce potratila a již nemůže mít děti. Po hádce s jejím manželem zemřel na infarkt její otec, matka jí toto dodnes vyčítá, proto již nejsou v kontaktu. V kontaktu není ani se sestrou. V Arménii vystudovala střední školu a začala chodit i na vysokou. Rodný jazyk si pamatuje a částečně umí rusky. Jelikož byla v Arménii ve špatném psychickém stavu, přijala nabídku tety a strýce, aby přicestovala za nimi do ČR, kde žádala neúspěšně o mezinárodní ochranu i pobytové oprávnění. Bydlí u adoptivních rodičů, kteří ji v současné době vše hradí, ona jim pomáhá v domácnosti. Léky proti depresím užívala naposledy v Arménii (2013). Správní orgán I. stupně na základě zjištěných okolností „odklonil“ řízení o správním vyhoštění do řízení o povinnosti opustit území a poté žalobkyni dne 26. 2. 2018 uložil povinnost opustit území ČR do 30 dnů od převzetí daného rozhodnutí.

11. Proti rozhodnutí o povinnosti opustit území podala žalobkyně žalobu, kterou zdejší soud zamítl rozsudkem ze dne 21. 8. 2018, č. j. 33 A 22/2018 - 27. Ten však následně zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 16. 10. 2019, čj. 7 Azs 374/2018 - 28, č. 3946/2019 Sb. NSS, přičemž zároveň zrušil i rozhodnutí žalované Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.
12. Krajský soud zde tyto procesní souvislosti rekapituluje zejména proto, že výše citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čj. 7 Azs 374/2018 - 28 se argumentačně vypořádalo s většinou otázek, jež jsou rozhodné pro nyní posuzovanou věc. Je tomu tak proto, že se žalobkyně v řízení o povinnosti opustit území dovolávala legality svého pobytu na základě § 87y zákona o pobytu cizinců, přičemž jednou z podmínek uplatnění tohoto ustanovení je podle judikatury i fakt, že cizinec v období, kdy takto na území ČR pobýval, skutečně byl rodinným příslušníkem občana EU (bod 21 citovaného rozsudku). Nejvyšší správní soud tak provedl výklad § 15a zákona o pobytu cizinců a aplikoval jej na situaci stěžovatelky (nynější žalobkyně). Dospěl k závěru, že žalobkyně není rodinným příslušníkem občana EU ani na ni nelze příslušná ustanovení aplikovat obdobně. Krajský soud v Brně se s hodnocením skutkových okolností daného případu i s posouzením právních otázek ze strany Nejvyššího správního soudu zcela ztotožnil, proto má za to, že v podrobnostech postačí na jeho výše citovaný rozsudek čj. 7 Azs 374/2018 - 28 odkázat. Jen stručně tak krajský soud shrnuje, že důvody pro závěry Nejvyššího správního soudu byly následující.
13. Jelikož žalobkyně podala svou druhou žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU dne 2. 10. 2015, tj. přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 314/2015 Sb., tak právní otázku jejího statusu je s ohledem na přechodná ustanovení zapotřebí posoudit podle § 15a zákona o pobytu cizinců ve znění do 17. 12. 2015 (bod 23 citovaného rozsudku). Žalobkyni v první řadě nelze považovat za rodinnou příslušnici jejích osvojitelů podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců (nezaopatřený

příbuzný v sestupné linii), jelikož osvojení zletilé osoby, jež není obdobou osvojení nezletilého, nezakládá podle Nejvyššího správního soudu vztah, který by byl z právního hlediska rovnocenný vztahu mezi rodičem a dítětem (body 36-47 citovaného rozsudku). Nejednalo se ani o vztah obdobný vztahu rodinnému, jenž by umožňoval aplikovat na situaci žalobkyně ustanovení o rodinném příslušníkovi EU obdobně podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť pro takový vztah by podle judikatury bylo nutnou podmínkou, aby žalobkyně byla mladší 21 let; naproti tomu žalobkyni bylo již v době podání (druhé) žádosti 28 let (bod 27 citovaného rozsudku). Ustanovení zákona týkající se rodinného příslušníka občana EU nelze na žalobkyni použít obdobně ani podle § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců (týká se cizinců, jež žili ve státě původu nebo posledního pobytu s občanem EU ve společné domácnosti), neboť se svými osvojiteli v Arménii před příchodem do ČR ve společné domácnosti nežila (bod 28 citovaného rozsudku). Stejně tak nelze za tímto účelem využít úpravu obsaženou v § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců (dopadající na cizince občanem EU vyživované), neboť toto zákonné ustanovení je nutno vykládat v souladu s čl. 2 odst. 2 a čl. 3 odst. 1, 2 evropské směrnice o volném pohybu, a tudíž i v tomto případě musí existovat skutečná závislost na občanu EU ve státě původu nebo posledního pobytu, což v případě stěžovatelky není splněno (bod 29 citovaného rozsudku).

14. Krajský soud v Brně musí nicméně správním orgánům vytknout, že ve svých rozhodnutích vůbec nehodnotily, zda zásah do žalobkynina rodinného a soukromého života, způsobený jejich rozhodnutími, bude přiměřený. Povinnost posoudit dopad do rodinného a soukromého života cizince přitom stíhá orgány státu podle judikatury Nejvyššího správního soudu i v řízení o žádosti o povolení k přechodnému pobytu, jakkoliv jim ji v tomto řízení výslovně neukládá § 174a zákona o pobytu cizinců. Lze ji však dovodit z čl. 17 směrnice Rady 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, čj. 6 Azs 96/2015 - 30), resp. plyne přímo z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2018, čj. 10 Azs 127/2018 - 30). Dojdou-li podle posledně citovaného rozsudku správní orgány k závěru, „že jsou zde individuální okolnosti, kvůli nimž by zamítnutí žádosti zasáhlo nepřiměřeně do práv žadatele na soukromý a rodinný život, je nutné dát přednost ochraně těchto základních práv a pobyt povolit“. Také z něj jednoznačně plyne, že o nepřiměřeném zásahu do rodinného života lze uvažovat i v případě cizince, u něhož správní orgán dospěl důvodně k závěru, že není rodinným příslušníkem občana EU ani s ním nemá vztah obdobný vztahu rodinnému (v daném případě šlo o vztah babičky k její vnučce).
15. V řízeních, kde zákon správní orgány nezavazuje, aby hodnotily přiměřenost dopadů svého rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, jim tato povinnost podle judikatury Nejvyššího správního soudu vzniká pouze na základě vznesené námitky cizince (srov. např. rozsudky ze dne 24. 7. 2018, čj. 5 Azs 102/2017 - 35, ze dne 22. 1. 2020, čj. 10 Azs 256/2019 - 39, či ze dne 27. 1. 2021, čj. 6 Azs 321/2020 - 41). Městský soud v Praze na tuto námitku dokonce aplikuje zásadu koncentrace, tedy ji podle něj nelze účinně uplatnit až v odvolání (rozsudek ze dne 20. 2. 2020, čj. 10 A 113/2016 - 39). V nynější kauze žalobkyně, ač zastoupena advokátkou, ve správním řízení nepřiměřenost případného zamítnutí své žádosti explicitně nenamítala, stejně jako se nedožadovala analogické aplikace § 174a zákona o pobytu cizinců či přímé aplikace směrnice o sloučení rodiny, popř. Úmluvy. Podle názoru Krajského soudu v Brně je nicméně rozhodující, zda žadatel o pobytové oprávnění uplatní v řízení skutková tvrzení, jež mohou nepřiměřenost

zásahu do jeho rodinného či soukromého života zakládat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2021, čj. 6 Azs 321/2020 - 41). To je mnohem přínosnější než výslovný, avšak zcela abstraktní poukaz na právní ustanovení, jež nutnost posoudit přiměřenost zásahu zakotvují. Právě míra konkrétnosti skutkových tvrzení totiž určuje intenzitu a hloubku, v jaké je správní orgán povinen se přiměřeností zásahu do života žadatele zabývat (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2021, čj. 9 Azs 243/2020 - 32 či ze dne 4. 3. 2021, čj. 1 Azs 310/2020 - 37).

16. V nynější kauze je podmínka skutkových tvrzení beze zbytku splněna, neboť tytéž skutečnosti, které žalobkyně tvrdila za účelem prokázání, že splňuje podmínky pro udělení povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU (a které z výše popsanych důvodů nebyly pro uznání tohoto statusu dostačující), měly zároveň správní orgány vést k tomu, aby zvážily, zda zamítavým rozhodnutím nezasáhnou do vztahů mezi žalobkyní a jejími osvojiteli nepřiměřeným způsobem. Šlo zejména o hmotnou i citovou závislost žalobkyně na jejích osvojitelích, sdílení společné domácnosti, zpřetrhané vztahy k původní rodině v Arménii a konečně i společné plány do budoucna, kdy žalobkyně nehodlá založit rodinu, ale naopak chce svůj život zasvětit péči o svého strýce a tetu ve stáří. Jinými slovy, z podané žádosti a dalších podkladů založených ve spise jsou patrné *„individuální, a zde do značné míry výjimečné a atypické, okolnosti posuzované věci“* (výše citovaný rozsudek čj. 7 Azs 374/2018 - 28, body 51-62). Správní orgány tak měly zhodnotit existenci a intenzitu osobních vazeb žalobkyně zde v ČR, a to jak na základě svědeckých výpovědí v řízení učiněných, včetně výpovědi samotné žalobkyně, tak i na základě skutečností plynoucích z rozsudku Městského soudu v Brně o osvojení, který měly k dispozici. Této své povinnosti nedostály – k možnému negativnímu vlivu na rodinný a soukromý život žalobkyně se ani v rozhodnutí o přechodném pobytu, ani v odvolacím rozhodnutí vůbec nevyslovily.
17. Nutno říci, že ani v žalobě výtka nepřiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života výslovně nezazněla. I zde však je obsažena ve formě skutkových tvrzení, jež zejména musí žalobce soudu nabídnout – pokud jde o právní argumentaci, tu platí zásada, že soud zná právo. Žalobkyně tak soud upozorňovala mj. na svou všestrannou závislost na adoptivních rodičích, neschopnost se sama žít i na silné citové pouto odpovídající vzájemnému vztahu rodičů s dcerou. Nadto v návaznosti na námitku nepřesvědčivosti napadeného rozhodnutí a nedostatečně zjištěného stavu věci odkazovala mj. na § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, kde je zásada přiměřenosti vyjádřena v podobě principu, že do práv osob má správní orgán zasahovat jen v nezbytném rozsahu. Určitou obecnost žaloby v tomto bodě pomohlo precizovat i následné vyjádření osob zúčastněných na řízení, které se práva na respektování společného rodinného života dovolávaly výslovně. Soud tak musel zvažovat, zda je výsledek řízení o povolení k přechodnému pobytu v souladu se zjištěným skutkovým stavem (konkrétně s existujícími právními a osobními pouty mezi žalobkyní a osobami zúčastněnými na řízení, na nichž je vystavěna celá žaloba) a s právním rádem ČR (jehož součástí jsou i evropské předpisy a ratifikované mezinárodní smlouvy).
18. Jak již bylo řečeno, hodnocení možného zásahu do rodinného a soukromého života žalobkyně v důsledku zamítnutí její žádosti o povolení k přechodnému pobytu chybí v obou rozhodnutích a činí je tak obě nepřezkoumatelnými. Krajský soud proto žalobě vyhověl. Přistoupil však jen ke zrušení rozhodnutí odvolacího. Nevyužil tedy možnosti zrušit společně s ním též rozhodnutí prvostupňové, jak by mu to umožňoval § 78 odst. 3

s. ř. s., neboť tuto pravomoc by měly správní soudy využívat pouze výjimečně, zejména tam, kde prvostupňové rozhodnutí nemělo být vůbec vydáno nebo kde odvolací orgán nebude moci vady tohoto rozhodnutí sám napravit (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, čj. 1 As 60/2006 - 106, č. 1456/2008 Sb. NSS, str. 4). Možnosti nápravy v odvolacím řízení jsou ale velmi široké a odvolací orgán může odvoláním napadené rozhodnutí nejen zrušit, ale může je také změnit; tato možnost by dokonce měla mít před zrušením a vrácením věci k novému projednání přednost (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2018, čj. 6 As 286/2018 - 34). Proto krajský soud zrušil pouze napadené rozhodnutí, vrací věc žalované k dalšímu řízení a ponechává na ní, jakým procesním způsobem se s argumentačním deficitem rozhodnutí Ministerstva vnitra o přechodném pobytu vyrovná.

19. K procesním výtkám žalobkyně krajský soud již jen stručně poznamenává, že nemohl dát žalobkyni za pravdu v tom, že by byla jakkoliv zkrácena na právech tím, že jí Ministerstvo vnitra neumožnilo se podruhé vyjádřit k podkladům rozhodnutí o přechodném pobytu až těsně před jeho vydáním. Jak správně vysvětlila žalovaná v napadeném rozhodnutí, poté, co se žalobkyně s podklady dne 22. 4. 2016 na základě výzvy Ministerstva vnitra seznámila, byly již do spisu založeny pouze takové dokumenty, které prokazatelně znala (převážně její vlastní podání, případně rozhodnutí o nich). Naproti tomu s žalovanou se krajský soud nemohl ztotožnit v tom směru, že by snad osvojitelé žalobkyně nebyli účastníky řízení týkajícího se jejího přechodného pobytu. Podle názoru krajského soudu jsou tyto osoby se žalobkyní v natolik blízkém vztahu – jakkoliv jej nelze považovat za vztah obdobný rodinnému – že případné zamítnutí její žádosti o povolení k přechodnému pobytu následované nutně povinností opustit území ČR se jejich osvojitelů může přímo dotknout na právech ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2019, čj. 9 Azs 256/2019 - 22, č. 3937/2019 Sb. NSS). Přinejmenším tu může být dotčeno jejich právo nadále rozvíjet vztahy se svou zákonnou osvojenkou ve společné domácnosti, v níž v současné době žijí a vzájemně se nejrůznějšími způsoby podporují. Tuto poznámku však krajský soud činí jen v zájmu procesní ekonomie následujícího řízení před správními orgány. Samo o sobě by toto pochybení ke zrušení napadeného rozhodnutí vést nemohlo, neboť žalobkyni nepřísluší v žalobě uplatňovat porušení práv jiných osob, nýbrž výhradně jen svých vlastních veřejných subjektivních práv (§ 2 s. ř. s.).

VI. Závěr a náklady řízení

20. Na základě výše uvedených úvah shledal soud žalobu důvodnou, proto napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc vrací žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Jelikož v něm bude žalovaná právním názorem krajského soudu vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), shrnuje soud své závěry přehledně takto: Žalovaná má pravdu v tom, že žalobkyni nelze pro účely povolení k přechodnému pobytu považovat za rodinnou příslušnici jejích osvojitelů, ani na ni nelze příslušná ustanovení použít obdobně. Správní orgány se však musí vypořádat s otázkou, zda s ohledem na specifickou situaci žalobkyně nebude zamítnutí její žádosti o povolení k přechodnému pobytu představovat nepřiměřený zásah do jejího rodinného a soukromého života. Pokud dojdou k závěru, že by tomu tak bylo, musejí její žádosti vyhovět. Tzv. nepřímými či vedlejšími účastníky řízení o žádosti žalobkyně by měli být oba její osvojitelé.

21. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Strana žalující měla ve věci plný úspěch, proto má vůči straně žalované právo na náhradu nákladů, které v řízení před soudem účelně vynaložila. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč a v nákladech právního zastoupení v řízení před krajským soudem. Strana žalující náklady nevyčísila, soud proto vyšel z obsahu soudního spisu. Zástupkyně strany žalující učinila celkem 2 úkony právní služby ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – šlo o převzetí a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu; tento úkon je třeba uhradit bez ohledu na to, že právní zástupce zastupoval účastníka již ve správním řízení – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 As 21/2011 - 52, č. 2414/2011 Sb. NSS] a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za jeden úkon náleží podle § 7 bodu 5 aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu odměna ve výši 3 100 Kč. Zástupkyni dále náleží náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon. Nárok na náhradu DPH právní zástupkyně nevznesla a ani soud nezjistil, že by byla jako plátkyně DPH registrována, proto jí za jeden úkon náleží 3 400 Kč, celkem tedy za všechny úkony 6 800 Kč (2 x 3 400 Kč). Celkem má strana žalovaná uhradit straně žalující částku 9 800 Kč, k čemuž jí soud stanovil lhůtu jednoho měsíce.
22. O nákladech osob zúčastněných na řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V tomto řízení zúčastněným osobám žádná povinnost uložena nebyla.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 25. 3. 2021

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu